

finder Sted i vor Rettergang, saa bliver det næsten kommissat til se, at man ikke skulde kunne vente de 8, høist 14 Dage, hvort en Sag kan staa for Forligskommissionen, inden man skrider til at stævne sin Part for Retten. Jeg tror derfor, at § 3 er alt Andet end et Skridt til at fremme Forligsmaal. Dernæst er der jo kommet en ganske ny Bestemmelse ind i vort Processarsen ved § 7, nemlig at Domstolene skulle undersøge, om Forligsmæglingen er tilstrækkelig eller ikke, og derefter kunne give Parterne en Anvisning til at lade prøve Forlig paany. Dette vil føre til, at vi kunne faae i en Sag 2 a 3 Formalitetsprocedurer. Naar der først har været een Formalitetsprocedure, og Retten siger til Klageren, at Sagen paany skal for i Forligskommissionen, saa vil der jo om den nye Forligsprøve atter kunne reises en ny Formalitetsprocedure, og saaledes kunde man jo tænke sig, at det kunde ske flere Gange. Det er jo ingenlunde Parterne alene, som ere Skyld i Mangler ved Forligsprøven; men det kan lige saa godt være Stævningsmændene og Forligsmæglerne, der gjøre deres Pligt paa en mindre fuldkommen Maade. Det er derfor efter min Mening meget usikkert, om det vil gavne noget, at man saaledes overlader til Domstolene at give en Kendelse om fornyet Forligsprøve; imidlertid kan det jo være en Prøve værd. Om det saa meget omdebatterede Punkt om Parternes personlige Møde skal jeg ikke videre udtale mig. Min Mening om denne Sag er, at Bestemmelsen i Lovgivningen om Parternes personlige Møde til Forligsprøve er høist gavnlige. Men jeg tror at have gjort den Erfaring, at ligesom der er Parter, som ere meget utilbøjelige til at forlige sig, medens de gennem deres Fuldmægtige, hvad enten det er Prokuratorer eller Andre, kunne opnaa Forlig, saaledes kan der ogsaa være Prokuratorer, der ere utilbøjelige til at forlige Sagerne i Forligskommissionen; men at ville opstille den ene Opinion fremfor den anden om Prokuratorernes Forligelighed tror jeg ikke, stemmer med Erfaringen. Efter at Prokuratorer have været admitterede til at møde naarsomhelst i Sø- og Handelsrettens Forligskommission nu i 14 Aar, uden at man, saa vidt mig bekendt, har hørt nogen Klage over, at Forligsmaal skulde være seldnere her end i andre Forligskommissioner, synes det mig, at man har et praktisk Bevis for, at det er en ren og skjær Fordom, naar man udtaler det som en begunndet Sætning, at Prokuratorer bør udelukkes fra Forligskommissionen af Hensyn til deres formodede Lyft til Proces fremfor til Forlig. Det Forslag, som er stillet af Udvalget til § 6, er efter min Mening ikke ganske tydeligt, og jeg tror, at det kan være henfigtsmæssigt at faae nogen Oplysning derom fra Udvalget. Forslaget gaar nemlig ud paa at tilstede Sagførere at møde under Forligsmæglingen, forsaavidt angaar „Forligskommissionen og Retterne i Kjøbenhavn“. Det er muligt, at derved kun er sigtet

til Staden Kjøbenhavns Forligskommission og Retterne der; men der holdes jo en Forligskommission til, nemlig for Kjøbenhavns Amt, og tre andre Domstole have deres Sæde i Kjøbenhavn, nemlig for de omliggende Birker, og efter den Retspraxis, som har gjort sig gjældende ved disse Domstole, anses de for at være Kjøbenhavnske Domstole, da en Kjøbenhavnner betragtes som Indenbirksmænd der. Jeg veed nu ikke, hvad det erede Udvalg mener ved „Forligskommissionen og Retterne i Kjøbenhavn.“ Det forekommer mig, at Lovgrunden til at tilstede Sagførere at møde i Kjøbenhavns Amts Forligskommission maatte omtrent være den Samme som for Staden Kjøbenhavns Forligskommission, saafom det er de samme Personer, der optræde som Sagførere baade i Kjøbenhavn og i Amtet. Det Endringsforslag, som er stillet af det erede Medlem for Sø- og Handelsretten 3die Valgkreds (Lauver) og nogle flere Medlemmer, tror jeg er meget anbefaleligt. Man vil dog ganske sikkert have gjort den Erfaring, at Sagernes Behandling ved den Kjøbenhavnske Gjældscommission i det Hele taget er meget god, og at der ved denne Domstol forliges et stort Antal Sager. I de senere Aar er Sagernes Antal ved den Kjøbenhavnske Gjældscommission omtrent 3000 aarligt. Naar en enkelt Dommer kan administrere et saa stort Antal Retsager og sætte sig ind i dem alle — thi naar han skal være Forligsmægler, er han nødt til at sætte sig ind i Sagerne — saa er dette efter min Mening et afgjørende Bevis for, at vore Dommere ere i Stand til baade at være Forligsmæglere og tillige at behandle Sagerne. Det er jo tydeligt, at i disse Smaa-sager skaanes Parterne meget, hvis Forligsprøven bliver henlagt til Domstolene. De maa nemlig nu møde to Gange, den ene Gang til Forligsprøve og anden Gang til Sagens Uafhængiggjøgjørelse. Endringsforslaget vil spare dem for det ene Møde, uden at tale om, at den Mand, der nu først skal gaa til Kommissionen med Klage og derefter forklaffe sig en Indfaldelse til Kommissionen og bagefter, naar der ikke opnaaes Forlig, gaa til Retten og atter foretage alt det Samme anden Gang, ved Endringsforslaget sparer den første Gang til Kommissionen og den første Indfaldelse og al den Ulejlighed, som staaar i Forbindelse dermed. Man vil ikke let — tror jeg — finde et mere praktisk Forslag end det, som gaar ud paa at udvide Forordningen af 1824 til at gjælde ogsaa udenfor Kjøbenhavn, hvad Forligsmægling angaar. Det er jo tilmed i Endringsforslaget sagt, at en Part ikke kan affjæres fra at gaa til Forligskommissionen, naar han tror, at han har en god Forligskommission, men en daarlig Dommer som Mægler, eller hvis han tror, at han personlig ikke kan forhandle saa vel med Dommeren som med Forligskommissionen. Han skal have sin fulde Frihed, hvilket ikke er Eilsælbet i Kjøbenhavn, hvor